

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Nauki pomocnicze**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-NP-23hws
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu (obowiązkowy lub fakultatywny): obowiązkowy
4. Kierunek studiów: Humanistyka w szkole – polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie
5. Poziom studiów (I lub II stopień, jednolite studia magisterskie): I
6. Profil studiów (ogólnoakademicki / praktyczny): ogólnoakademicki
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): II
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin: **30 h ĆW**
9. Liczba punktów ECTS: 3
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: dr Barbara Koncewicz; barkon@amu.edu.pl
11. Język wykładowy: polski
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning) (tak [częściowo/w całości] / nie): nie

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:
  - poznanie i opanowanie narzędzi nowoczesnego warsztatu bibliograficznego i technik stosowanych w informacji naukowej w obszarze dziedzin polonistycznej i historycznej;
  - wypracowanie umiejętności wyszukiwania, analizowania i selekcji informacji, materiałów, tekstów źródłowych i opracowań do badania historii literatury i kultury dawnej i współczesnej w różnorodnych aspektach i kontekstach; zdobycie umiejętności nowoczesnej kwerendy (tradycyjnej i elektronicznej) z wykorzystaniem bibliografii i kompendiów tradycyjnych, biobibliograficznych baz danych, cyfrowych bibliotek naukowych oraz krytycznego podejścia do źródeł informacji;
  - wykształcenie podstawowych umiejętności poprawnego przygotowania i redakcji tekstu i jego prezentacji;
  - rozwinięcie umiejętności uczenia się, zdolności samodzielnej pracy badawczej i pracy w zespole oraz umiejętności porozumiewania się z ekspertami z dziedziny dokumentacji i informacji naukowej w badaniach humanistycznych;
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): brak
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
EU_01	Potrafi nazwać i zdefiniować różne rodzaje dokumentów i posługiwać się podstawową terminologią z zakresu bibliologii, bibliografii i informacji naukowej.	HS_W01, HS_W03, HS_W12, HS_K06
EU_02	Potrafi nazwać i scharakteryzować rodzaje bibliografii i innych typów prac dokumentacyjnych istotnych dla badacza humanisty, rozróżniać wartość i funkcjonalność zbiorów tradycyjnych i cyfrowych oraz repozytoriów i baz danych dostępnych online.	HS_W10, HS_U04, HS_U06
EU_03	Potrafi wykorzystać i zastosować metody i techniki nowoczesnej kwerendy bibliograficznej i bibliotecznej, wyszukiwać informację w źródłach tradycyjnych i cyfrowych; ocenić, opracować i uporządkować materiały źródłowe na zadany temat sporządzając typowe zestawienie bibliograficzne.	HS_W05, HS_W12, HS_U04, HS_U06, HS_U12
EU_04	Potrafi przetworzyć i stosować poznane reguły i zasady bibliograficzne do samodzielnego sporządzenia opisów bibliograficznych, przypisów i komentarzy do prac pisemnych.	HS_W05, HS_U12,

EU_05	Potrafi przygotować wszelkie prace pisemne (referaty, prace dyplomowe) zgodnie z zasadami poprawnej redakcji i edycji tekstu w wersji elektronicznej (zna edytory tekstów i programy do prezentacji multimedialnych).	HS_W01, HS_U10, HS_U12
EU_06	Potrafi organizować samodzielnie swój warsztat pracy i wykazywać dbałość o jakość i rzetelność wykonywanych zadań.	HS_W01, HS_U04, HS_K07, HS_K09
EU_07	Potrafi współpracować z grupą w zakresie wymiany i weryfikacji wykorzystywanych materiałów postępując zgodnie z etycznymi zasadami wynikającymi z prawa autorskiego.	HS_W01, HS_K04, HS_K08,

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu:

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	EU dla zajęć/przedmiotu
Biblioteka i Internet w pracy humanisty. Katalogi kartkowe i elektroniczne. Witryna czasopism: przegląd i prezentacja.	EU_01 – 02
Dokument i bibliografia dawniej i dziś – rys historyczny, definicje i typologia.	EU_01 – 02
Pokaz dokumentów dawnych (zbiory specjalne Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu). Rola i funkcja książki w kulturze.	EU_01, EU_07
Od inkunabułów do e-booków. Rodzaje wydań. Elektroniczne bazy pełnotekstowe.	EU_01 – 02; EU_04; EU_06
Dokumentacja – rodzaje bibliografii, słowników, kompendiów źródłowych w postaci drukowanej i baz danych online oraz sposoby ich wykorzystania.	EU_01 – 03; EU_06
Bibliografia narodowa i bibliografie specjalne. Od <i>Bibliografii polskiej</i> Estreicherów do baz danych w systemie Mak Biblioteki Narodowej.	EU_02 – 03
<i>Ars Quaerendi</i> , czyli sztuka wyszukiwania informacji. Webliografia, czyli co jest dostępne w sieci.	EU_02 – 03; EU_05 – 07
Opis bibliograficzny: rodzaje, zasady, normy. Metodyka sporządzania aparatu naukowego i bibliografii załącznikowej.	EU_04 – 06
Przypisy: typy, zasady opracowania, normy cytowania.	EU_04 – 06
Elementarne zasady poprawnej redakcji i edycji tekstu (referatu i prac dyplomowych); podstawowe reguły dobrego składu w komputerowym edytorze tekstu (wprowadzanie, poprawianie i formatowanie tekstu, przygotowanie wydruku).	EU_04 – 07

5. Zalecana literatura:

- Ayad Sara, Cave Roderick, *Historia książki. Od glinianych tabliczek po e-booki*, przeł. E. Romkowska, Warszawa 2015.
- Czachowska Jadwiga, Loth Roman, *Bibliografia i biblioteka w pracy polonisty*, Wrocław 1977.
- *Encyklopedia wiedzy o książce*, Wrocław 1971.
- Gelb Michael J., *Myśleć jak Leonardo da Vinci*, przeł. P. Turski, wyd. 2 uzup., Poznań 2004.
- *Informator bibliograficzny i biblioteczny dla studentów wiedzy o kulturze*, pod red. Leszka Kolankiewicza, Warszawa 2003.
- Kopertowska-Tomczak Mirosława, *ECDL. Przetwarzanie tekstów*, Warszawa 2009.
- Pacek Jarosław, *Bibliografia w zmieniającym się środowisku informacyjnym*, Warszawa 2010.
- *Polszczyzna na co dzień*, pod red. Mirosława Bańko, Warszawa 2006.
- Prokop-Kacprzak Aleksandra, *Ars Quaerendi, czyli sztuka wyszukiwania informacji bez tajemnic*, [w:] *Zarządzanie informacją w nauce*, pod red. D. Pietruch-Reizes, Katowice 2008, s. 187–195 [online]. [Dostęp: 10 września 2010]. Dostępny w Internecie: <http://www.sbc.org.pl/dlibra/doccontent?id=16624&dirids=1>

- Wolański Adam, *Edycja tekstów. Praktyczny poradnik*, Warszawa 2008.
- Starnawski Jerzy, *Warsztat bibliograficzny historyka literatury polskiej*, wyd. 3 zm., Warszawa 1982; wyd. 4, Warszawa 2012.
- Szkutnik Zdzisław, *Metodyka pisania pracy dyplomowej. Skrypt dla studentów*, Poznań 2005.
- Winek Teresa, *Nauki pomocnicze literaturoznawstwa*, Warszawa 2007.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne):

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	
Dyskusja	X
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	X
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	X
Metoda ćwiczeniowa	X
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	X
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	X
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne):

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu						
	EU_01	EU_02	EU_03	EU_04	EU_05	EU_06	EU_01
Egzamin pisemny							
Egzamin ustny							
Egzamin z „otwartą książką”							
Kolokwium pisemne							
Kolokwium ustne	X	X	X	X	X	X	X
Test	X						
Projekt							
Esej							
Raport							
Prezentacja multimedialna							
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)							
Portfolio							
Inne (jakie?) -							
...							

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS;

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	15
	Czytanie wskazanej literatury	15
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	15
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	15
	Inne (jakie?) -	
SUMA GODZIN		90
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		3

wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

5,0 – bardzo dobra znajomość podstawowych pojęć i zagadnień szczegółowych z zakresu nauk pomocniczych i informacji naukowej; bardzo dobra orientacja w bibliografiach i cyfrowych źródłach informacji; doskonała znajomość metodyki bibliograficznej oraz umiejętność praktycznego zastosowania tej wiedzy.

4,5 – bardzo dobra znajomość podstawowych pojęć i zagadnień szczegółowych z zakresu nauk pomocniczych i informacji; dobra orientacja w bibliografiach; doskonała znajomość metodyki bibliograficznej oraz umiejętność praktycznego zastosowania tej wiedzy.

4,0 – dobra znajomość podstawowych pojęć i zagadnień szczegółowych z zakresu nauk pomocniczych i informacji naukowej; bardzo dobra orientacja w bibliografiach i cyfrowych źródłach informacji; dobra znajomość metodyki bibliograficznej oraz umiejętność praktycznego zastosowania tej wiedzy; dopuszczalne niewielkie pomyłki lub nieznaczne niedociągnięcia w zakresie posiadanej wiedzy i umiejętności praktycznego jej wykorzystania.

3,5 – zadowalająca znajomość podstawowych pojęć i zagadnień szczegółowych z zakresu nauk pomocniczych i informacji naukowej; orientacja w bibliografiach i cyfrowych źródłach informacji; znajomość metodyki bibliograficznej oraz przeciętna umiejętność praktycznego zastosowania tej wiedzy, która wymaga poważnego uzupełnienia.

3,0 – podstawowa znajomość pojęć i zagadnień szczegółowych z zakresu nauk pomocniczych i informacji naukowej; dostateczna orientacja w bibliografiach i cyfrowych źródłach informacji; mierna znajomość metodyki bibliograficznej oraz wyraźne braki w umiejętności praktycznego zastosowania tej wiedzy, wymagające pomocy prowadzącego w analizie oraz opracowaniu aparatu naukowego.

2,0 – niezadowalająca znajomość podstawowych pojęć i zagadnień szczegółowych z zakresu nauk pomocniczych i informacji naukowej; niewystarczająca orientacja w bibliografiach i cyfrowych źródłach informacji; niezadowalająca znajomość metodyki bibliograficznej oraz całkowity brak umiejętności praktycznego zastosowania tej wiedzy.